Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 16 (7577) | Нядзеля, 6 лютага | 1944 год

ЗАГАД ВЯРХОЎНАГА ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧАГА

Генералу арміі ВАТУЦІНУ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта, у выніку імклівага ўдара рухомых злучэнняў і пяхоты і ўмела праведзенага абыходнага манеўра, авалодалі гарадамі ЛУЦК і РОЎНА — вялікімі абласнымі цэнтрамі Украіны, а таксама горадам і важным чыгуначным вузлом ЗДАЛБУНОЎ.

У баях за аваладанне гарадамі ЛУЦК, РОЎНА і ЗДАЛБУНОЎ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ПУХАВА, генерал-лейтэнанта БАРАНАВА, генерал-лейтэнанта САКАЛОВА, генерал-лейтэнанта КІРУХІНА, генерал-лейтэнанта ГЛУХАВА, генерал-маёра МАМСУРАВА, генерал-маёра ВАСІЛЬЕВА, генерал-маёра ХРУСТАЛЁВА, генерал-маёра ЗУБАВА, палкоўніка БАРШЧОВА, генерал-маёра ПАЎЛАВА, танкісты генерал-лейтэнанта танкавых войск НОВІКАВА, генерал-маёра танкавых войск КАРАЛЁВА, палкоўніка ПУШКАРОВА, артылерысты генерал-маёра артылерыі КУБЕЕВА і сапёры палкоўніка БАРАШ.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях, прадставіць да прысваення назваў «ЛУЦКІХ» і «РОВЕНСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 5 лютага, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія авалодалі гарадамі ЛУЦК, РОЎНА, ЗДАЛБУНОЎ, — дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБВЯШЧАЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне гарадоў ЛУЦК, РОЎНА, ЗДАЛБУНОЎ.

Вечная слава героям, якія загінулі ў барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

5 лютага 1944 года.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 5 ЛЮТАГА

На працягу 5 лютага на **Нарвскім** напрамку нашы войскі вялі баі па ачышчэнню ад асобных груп праціўніка ўсходняга берага ракі **Нарва** і занялі некалькі насялёных пунктаў.

Нашы войскі, якія наступаюць уздоўж узбярэжжа **Чудскага возера** і на ўсход ад яго, прасунуліся наперад і занялі некалькі насялёных пунктаў.

На паўднёвы захад і на поўдзень ад **Сіверскі** нашы войскі з баямі прасоўваліся наперад і занялі насялёныя пункты **Селішча, Соснава, Гусеінка, Падляддзе, Малыя Карачы, Вераст, Твердзяць, Старыца, Пожні, Пеханец, Малая Яшчэра** і чыгуначныя станцыі **Сосніцы, Вераст, Ліпавец.**

На паўднёвы захад ад горада **Любань** нашы войскі працягвалі наступленне і занялі насялёныя пункты **Нікулкіна, Бор, Волкіна, Філіпавічы, Загор'е, Загародзіцы, Вяжышча.**

Войскі 1-га **Украінскага** фронта, у выніку імклівага ўдару рухомых злучэнняў і пяхоты і ўмела праведзенага абыходнага манеўра, авалодалі абласнымі цэнтрамі Украіны гарадамі **Луцк** і **Роўна**, горадам і вялікім чыгуначным вузлом **Здалбуноў**, а таксама з баямі занялі больш 200 іншых насялёных пунктаў і сярод іх раённыя цэнтры Ровенскай вобласці горад **Острог, Александрыя, Дзяражна, Рафалаўка, Клевань, Олыка,** раённы цэнтр Валынскай вобласці **Колкі** і чыгуначныя станцыі **Крывін, Магіляны, Астраў, Іванкова, Квасілаў, Шпанаў, Обараў, Оржэў, Клевань, Новзстаў, Цумань, Олыка, Армантуў, Ківерцы, Любамірск, Валошкі, Рашуцк, Галлы, Рафалаўка.** У баях захоплена больш 2.000 палонных і сярод іх палонныя, якія належаць да разбітых у баях 18 і 19 венгерскіх пяхотных дывізій.

На поўнач ад **Звенігародка** і **Шпола** нашы войскі працягвалі весці паспяховыя баі па знішчэнню акружанай групіроўкі праціўніка і, сціскаючы кальцо акружэння, авалодалі раённым цэнтрам Кіеўскай вобласці **Ольшана,** вялікімі насялёнымі пунктамі **Сямігоры, Капнавата, Мартынаўка, Дар'еўка, Крэшчацік, Шаляпухі, Беразнягі, Плевакі, Тубальцы, Кумейкі, Белазер'е, Байбузы, Вербаўка.** Адначасова на захад ад **Звенігародка** і на поўдзень ад **Шпола** нашы войскі паспяхова адбівалі контратакі вялікіх сіл пяхоты і танкаў праціўніка, якія імкнуліся прабіцца на дапамогу акружанай групе войск.

На працягу 4 лютага нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 109 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі знішчана 46 самалётаў праціўніка, з іх 22 трохматорныя самалёты «Ю--52».

Ад комсамольцаў і моладзі горада Гомеля

Масква, Крэмль

Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Совецкага Саюза таварышу І. В. СТАЛІНУ

Дарагі таварыш Сталін! Першае слова бязмежнай любві і адданасці мы, комсамольцы і моладзь свабоднага Гомеля, звяртаем да Вас, вялікага правадыра і палкаводца совецкага народа. Прыміце, любімы Іосіф Вісарыёнавіч, наша гарачае прывітанне ад усёй душы і сэрца.

Мы поўны глыбокай удзячнасці да Вас, наш родны бацька, за вызваленне шматпакутнага Гомеля ад іга нямецкіх захопнікаў.

Упершыню пасля цёмнай ночы нямецкай акупацыі мы сабраліся свабодна на гарадскі сход комсамольцаў і моладзі, каб абмеркаваць задачы па аднаўленню роднага Гомеля — калыбелі нашага юнацтва. Мы памятаем наш цудоўны даваенны Гомель з яго зялёнымі, шумнымі вуліцамі, фабрыкамі і заводамі, мноствам школ, інстытутаў і тэхнікумаў, клубаў і кіно, тэатрамі, бібліятэкамі і паркамі. Мы любілі родны горад і ганарыліся ім.

Як страшны кашмар, перажылі мы ліхалецце нямецка-фашысцкай акупацыі. Шалёная зграя гітлераўскага звяр'я абрабавала, спустошыла Гомель, ператварыла яго ў руіны і папялішчы, якія зараслі бур'янам. Нямецкія каты расстралялі і закатавалі ў засценках гестапо і канцлагерах тысячы юнакоў і дзяўчат Гомеля. Многія нашы браты і сёстры пагнаны на катаргу ў Германію. Крывавым тэрорам, катаваннем і голадам спрабавалі гітлераўцы ператварыць нас у рабоў нямецкіх баронаў, знішчыць нашу культуру і родную мову. Але мы не сталі на калені, не схілілі сваіх галоў перад нямецкімі катамі.

На Вашаму закліку, родны таварыш Сталін, юнакі і дзяўчаты Гомеля пайшлі ў партызанскія атрады, у падполле і помсцілі нямецкім разбойнікам няшчадна, усімі сіламі, па кожным кроку.

У першыя дні акупацыі пайшоў у лес сакратар Гомельскага гаркома комсамола Герой Совецкага Саюза — Саша Ісачанка; выдатны арганізатар партызанскай моладзі, ён стаў ініцыятарам разгортвання дыверсійных груп на Гомельшчыне і сам праявіў беззаветны гераізм у разгроме нямецкіх эшалонаў. 6 эшалонаў з жывой сілай і тэхнікай нямецкіх захопнікаў мае Саша на баявым рахунку. Геройскай смерцю загінуў Аляксандр Ісачанка. Але вобраз яго будзе заўсёды служыць для нас прыкладам таго, як трэба любіць свой народ і ненавідзець ворагаў нашай совецкай радзімы.

Пад кіраўніцтвам партыйнай арганізацыі працавалі ў Гомелі падпольныя комсамольскія арганізацыі Вані Жалезнякова, Ольгі Радзьковай, Лілі Семяноўскай і др. У партызанскіх атрадах і ў падполлі, усюды комсамольскія арганізацыі былі вернымі памочнікамі комуністычнай партыі большэвікоў Беларусі ў яе рабоце па арганізацыі і кіраўніцтву партызанскай вайной беларускага народа. Вашы баявыя загады, вялікі Маршал, былі для нас свяшчэнным законам, і з новай пацдзесяцяронай сілай абрушыліся на немцаў ярасныя ўдары тысяч маладых народных мсціўцаў Беларусі. Прышло і на нашу вуліцу свята вызвалення. Слаўныя Гомельскія дывізіі Чырвонай Арміі, пад Вашым геніяльным кіраўніцтвам, сакрушальным ударам разграмілі і выгналі гітлераўскіх нягоднікаў з роднага Гомеля і адкінулі іх далёка на Захад.

Цудоўны дзень 26 лістапада 1943 года назаўсёды застанецца ў нашай памяці. Зноў узыйшло над Гомелем сонца шчасця і свабоды.

Прайшло ўсяго два месяцы з дня вызвалення Гомеля, а ў горадзе ўжо б'е крыніцаю жыццё, працуюць дзесяткі школ, ажываюць фабрыкі і заводы. Мы адновім наш родны Гомель з попелу і руін, за кароткі тэрмін адродзім усе фабрыкі і заводы, клубы і палацы, шырока адчынем дзверы школ, тэхнікумаў і інстытутаў.

Мы поўнасцю ўсведамляем, якія гераічныя намаганні прыкладзены вялікім рускім народам і другімі брацкімі народамі Совецкага Саюза для вызвалення Гомеля, нашай роднай Беларусі. Гэта абавязвае нас з напружанай энергіяй працаваць на паскарэнне канчатковага разгрому ненавіснага ворага.

Усведамляючы свой абавязак перад радзімай, даём Вам слова, дарагі таварыш Сталін, што мы, беларускія комсамольцы і моладзь, аддадзім усе нашы сілы, усю волю і энергію на справу хутчэйшага аднаўлення роднага горада, на дапамогу Чырвонай Арміі, якая вызваляе Совецкую зямлю ад гітлераўскай погані.

Слава нашай гераічнай Чырвонай Арміі!

Няхай жыве непарушная дружба свабодалюбівых брацкіх народаў Совецкага Саюза!

Няхай жыве вялікая партыя Леніна—Сталіна — натхніцель і арганізатар усенароднай барацьбы супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў!

Няхай жыве Ленінска-Сталінскі Цэнтральны Камітэт ВКП(б)!

Няхай жыве наш вялікі правадыр, друг і настаўнік—таварыш **Сталін!**

Пісьмо прынята на агульнагарадскім комсамольска-маладзёжным сходзе горада Гомеля.

Цэнтральнаму Камітэту Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі

Мы, комсамольцы і моладзь Гомеля, сабраўшыся на першы наш маладзёжны сход для абмеркавання неадкладных задач па аднаўленню роднага горада, шлём Цэнтральнаму Камітэту Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі—арганізатару і кіраўніку гераічнай барацьбы беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў,—наша гарачае сардэчнае прывітанне.

Нямецкія разбойнікі разбурылі, абрабавалі і спалілі наш родны Гомель. У попеле і руінах ляжаць заводы, фабрыкі, клубы Гомеля, палац піонераў, палац чыгуначнікаў, кінотэатр імені Калініна, палац-музей Паскевіча-Эрыванскага. Нямецкія захопнікі разбурылі інстытуты, тэхнікумы, школы, у якіх мы ўпершыню адчулі радасць ведаў і творчай працы. Яны расстралялі і закатавалі тысячы юнакоў і дзяўчат Гомеля, сотнямі пагналі на страшэнную катаргу ў Германію. Ашалелыя гітлераўскія звяры імкнуліся знішчыць нашу беларускую соцыялістычную культуру, вытруціць у нас пачуццё нацыянальнай гордасці, прадпрымалі ўсё, каб зрабіць наша жыццё нясцерпна ганебным.

Але шыбеніцы і катаванні не пахіснулі нашых сэрцаў, поўных веры ў перамогу над нямецка-фашысцкімі дзікунамі. На закліку вялікага Сталіна разам з усімі народамі ўзнялася моладзь Беларусі на барацьбу за сваю Радзіму, чэсць і свабоду і пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі гераічна змагалася і змагаецца ў атрадах народных мсціўцаў.

Бязмежная любоў да Радзімы, вялікага Сталіна, пачуццё палкай нянавісці да ворага выклікалі да жыцця слаўныя подвігі партызан. Ніколі не змеркне ў нашых сэрцах вобраз сакратара Гомельскага гаркома комсамола Героя Совецкага Саюза Сашы Ісачанка і падпольшчыка Вані Жалезнякова, якія аддалі сваё маладое жыццё за Радзіму, за Беларусь. Патрыятычны парыў кіраваў баявымі справамі комсамольцаў-партызан Героя Совецкага Саюза Фёдара Котчанка, Кухарава, Кручкова і раду іншых бясстрашных маладых гомельчан. Пад кіраўніцтвам партыйнай арганізацыі абком, райкомы, сотні падпольных комсамольскіх арганізацый вобласці і горада працавалі ў тыле ворага, бязлітасна знішчаючы гітлераўскіх бандытаў.

Доблесная Чырвоная Армія вызваліла наш шматпакутны Гомель ад іга нямецкіх захопнікаў. Моладзь і комсамольцы горада Гомеля неадкладна прыступілі да аднаўлення роднага горада. Мы арганізавалі агульнагарадскі васкрэснік і ачысцілі вуліцы ад шчэбню і цэглы, сабралі сотні тон кровельнага жалеза, металалому. У горадзе пачалі ўжо працу школы і тэхнікумы, аднаўляюцца заводы і фабрыкі.

Мы запэўніваем Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі, што аддадзім усе сілы справе хутчэйшага аднаўлення роднага Гомеля. Сваёй самаадданай працай, усямернай дапамогай Чырвонай Арміі наблізім жаданую гадзіну вызвалення ўсёй Беларусі ад іга нямецкіх акупантаў.

Праклянцце і смерць нямецкім захопнікам!

Няхай жыве наша Радзіма—вялікі Совецкі Саюз!

Няхай жыве Совецкая Беларусь!

Няхай жыве Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі!

Няхай жыве партыя Леніна—Сталіна—арганізатар і кіраўнік барацьбы совецкага народа супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў!

Няхай жыве наш вялікі правадыр, друг і настаўнік Іосіф Вісарыёнавіч **Сталін!**

Пісьмо прынята на агульнагарадскім комсамольска-маладзёжным сходзе горада Гомеля.

Аб некаторых пытаннях арганізацыйнай работы мясцовых Советаў БССР

Наша геraічная Чырвоная Армія пад кіраўніцтвам правадыра народаў Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна ўсё больш і больш ачышчае беларускую зямлю ад нямецкай погані. Вызвалены ад нямецкага рабства абласныя цэнтры Гомель і Мозыр, вызвалены дзесяткі беларускіх гарадоў, тысячы вёсак Гомельскай, Віцебскай, Магілёўскай і Палескай абласцей.

Наперадзе велізарная работа па аднаўленню народнай гаспадаркі БССР. Таварыш Сталін у дакладзе 6 лістапада 1943 года паставіў задачу:

«У раёнах, дзе часова гаспадарылі фашысцкія пагромшчыкі, нам прадстаіць аднавіць разбураныя гарады і вёскі, прамысловасць, транспарт, сельскую гаспадарку, культурныя ўстановы, стварыць для совецкіх людзей, вызваленых ад фашысцкага рабства, нармальныя ўмовы жыцця».

Выконваючы гэту задачу, беларускі народ пад кіраўніцтвам Цэнтральнага Камітэта комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі разгарнуў вялікую творчую работу па аднаўленню народнай гаспадаркі Беларускай ССР. Усю гэту творчую работу па аднаўленню народнай гаспадаркі павінны ўзначаліць мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных і іх выканаўчыя камітэты як органы мясцовай улады, падпарадкаваўшы ўсю сваю оргработу выкананню задач, пастаўленых таварышам Сталіным.

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР ад 24 снежня 1943 года адкладзены выбары ў абласныя, раённыя, гарадскія, раённыя ў гарадах, сельскія і пасялковыя Советы дэпутатаў працоўных БССР да снежня 1944 года і прадоўжаны паўнамоцтвы гэтых Советаў.

Такім чынам мясцовыя Советы, якія выбраны ў снежні 1939 года, паўнапраўны да снежня 1944 года.

Выканаўчыя камітэты мясцовых Советаў у сувязі з акалічнасцямі ваеннага часу, у тым складзе, у якім яны былі выбраны на сесіях Советаў, не захаваліся і іх трэба выбіраць на сесіях Советаў, а там, дзе сесію Совета немагчыма правесці ў сувязі з адсутнасцю адпаведнага кворума, трэба выканаўчыя камітэты зацвярджаць вышэйстаячымі выканаўчымі камітэтамі, калі ёсць на тое неабходнасць, нават не дэпутатаў данага Совета.

У асобных месцах парушаліся канстытуцыйныя прынцыпы ўтварэння выканаўчых камітэтаў. Замест абрання на сесіях або зацверджання выканаўчых камітэтаў вышэйстаячымі выканаўчымі камітэтамі, па Гомельскаму і Церахоўскаму раёнах старшыні выканаўчых камітэтаў сельскіх Советаў назначаліся, без рашэння выканкома, старшынёй выканаўчага камітэта раённага Совета дэпутатаў працоўных, а ва Урыцкім Совеце, Гомельскага раёна, старшыня і сакратар выканаўчага камітэта выбраны адкрытым галасаваннем на агульным сходзе грамадзян вёскі Урыцкае.

Пры ўтварэнні выканаўчых камітэтаў колькасны склад выканаўчых камітэтаў трэба захаваць той, які быў раней выбран на сесіях Советаў, а менавіта: выканаўчы камітэт раённага Совета—старшыня, намеснік старшыні, сакратар і 2—4 члены; выканаўчы камітэт гарадского Совета — старшыня, намеснік старшыні, сакратар і 4—6 членаў; выканаўчы камітэт сельскага і пасялковага Совета—старшыня, намеснік старшыні, сакратар і да 4 членаў.

Пасля абрання або пасля зацверджання выканаўчыя камітэты маюць юрыдычнае права і дзейнічаюць як выканаўчыя і распарадчыя органы мясцовай улады. Выканаўчыя камітэты прымаюць рашэнні і даюць распараджэнні (а не пастановы).

Для абгаварэння і прыняцця рашэння выканаўчыя камітэты мясцовых Советаў павінны праводзіць свае наседжанні не менш трох разоў у месяц.

Выканаўчыя камітэты мясцовых Советаў павінны скарыстаць у сваёй рабоце шырокі совецкі актыў—партызан і партызанак, інвалідаў айчыннай вайны і ўвесь совецкі актыў, асабліва жанчын, адданых совецкай уладзе. Для гэтага неабходна аднавіць работу сталых камісій Советаў.

Там, дзе сталыя камісіі не захаваліся, іх трэба абраць на чарговых сесіях Советаў, а калі сесію Совета немагчыма склікаць у сувязі з адсутнасцю адпаведнага кворума, — іх павінен зацвердзіць вышэйстаячы выканаўчы камітэт Совета.

Выканаўчы камітэт абласнога Совета дэпутатаў працоўных зацвярджае сталыя камісіі раённага Совета дэпутатаў працоўных і гарадского Совета абласнога падпарадкавання. Выканаўчы камітэт раённага Совета дэпутатаў працоўных зацвярджае сталыя камісіі сельскіх, пасялковых і гарадскіх раённага падпарадкавання Советаў дэпутатаў працоўных.

Сталыя камісіі ствараюцца зыходзячы з неабходнасці найхутчэйшага аднаўлення народнай гаспадаркі — прамысловасці, комунальнай гаспадаркі і калгаснай гаспадаркі і аказання Чырвонай Арміі максімальнай дапамогі ў разгроме нямецкай арміі.

Сталыя камісіі ствараць, напрыклад, наступныя: пры гарадскіх і пасялковых Советах: абаронныя, бюджэтныя, прамысловасці, комунальнай гаспадаркі, народнай асветы, гандлю, аховы здароўя, соцыяльнага забеспячэння і інш.

Пры сельскіх советах: абаронныя, бюджэтныя, жывёлагадоўчыя, паляводчыя, школьныя, аховы, здароўя, рыбаводчыя, нарыхтоўчыя і іншыя.

Колькасны склад сталых камісій трэба захаваць той, які быў раней устаноўлены сесіямі Советаў: пры гарадскіх і пасялковых Советах ад 3 да 7 чалавек, пры сельскіх Советах ад 3 да 5 чалавек.

Апрача таго, выканаўчыя камітэты гарадскіх і пасялковых Советаў дэпутатаў працоўных могуць для прыцягнення больш шырокага совецкага актыва па аднаўленню гарадской гаспадаркі ўтвараць грамадскія камітэты з 3 —5 чалавек на кожнай вуліцы.

Выканаўчыя камітэты сельскіх Советаў у мэтах найлепшага выканання рашэнняў і абавязкаў па сельскаму Совету павінны аднавіць інстытут сельскіх выканаўцаў (адзін на 25 двароў) і дзесяцідворак.

Праверкай устаноўлена, што па Гомельскаму і Церахоўскаму раёнах маюць месца факты адміністравання старшынямі выканкомаў сельскіх Советаў з боку раённых выканаўчых органаў (райупаўнаркамзаг, райза, райфа і інш.).

Старшыні выканаўчых камітэтаў абласных і раённых Советаў павінны сачыць за гэтым і караць тых, хто выходзіць з рамак сваёй кампетэнцыі. Арганізацыйныя пытанні ў рабоце мясцовых Советаў і іх выканкомаў маюць найвялікшае палітычнае значэнне. Пагэтаму задача заключаецца не толькі ў тым, каб стварыць масавыя звенні Советаў, а галоўнае ў тым, што работу Советаў і створаных звенняў трэба арганізаваць і накіроўваць на выкананне задач, пастаўленых таварышам Сталіным.

Л. Папкоў,
сакратар Прэзідыума
Вярхоўнага Совета БССР.

У вызваленым ад немцаў горадзе Прапойску. Брыгада моладзі сабрала каля 50 тон металалому. **На здымку:** брыгада сартуе металалом. Злева—былы партызан Андрэй Кудраўцаў.

Беларускія воднікі аднаўляюць параходства

(Гутарка з намеснікам начальніка Днепра-Дзвінскага ваенна-аднаўленчага кіраўніцтва тав. А. Р. Алтаевым)

Гомель быў адным з асноўных механізаваных рачных партоў на Днепра-Дзвінскім басейне. Па сваёй магутнасці і абароту грузаў ён нямногім уступаў Днепрапятроўскаму парту: меў механізаваныя краны і транспарцёры для выгрузкі і пагрузкі, добрыя чыгуначныя пад'ездныя шляхі і вялікія пакгаузы. Усе памятаюць добра абсталяваны рачны вакзал, адкуль на Кіеў, Пінск, Мозыр, Лоеў, Магілёў адпраўляліся дзесяткі тысяч пасажыраў. Жыхароў горада абслугоўвалі рачныя трамваі і кацеры. Радам з портам узвышаліся цэхі суднабудаўнічага і суднарамонтнага завода. Тут былі пабудаваны новыя газаходы для Днепра-Бугскага канала.

Работнікі Днепра - Дзвінскага ваенна-аднаўленчага кіраўніцтва, якія прыбылі ў Гомель услед за Чырвонай Арміяй, убачылі варварскія разбурэнні, зробленыя немцамі ў парту і на заводзе. Порт, завод і рачны вакзал разбураны поўнасцю. Гітлераўцы знішчылі ўсё. І наўрад ці захаваўся хоць адзін процант ад былой рачной гаспадаркі. Параходству нанесены страты на дзесяткі мільёнаў рублёў. Лоеўская, Веткаўская, Чарнобыльская прыстані пацярпелі ў такой-жа ступені.

Многія воднікі Беларусі вяртаюцца з партызанскіх атрадаў, дзе змагаліся з нямецкімі захопнікамі, перашкаджалі ім перавозіць па Прыпяці і Дняпры жывую сілу і боепрыпасы.

Цяпер воднікі ўсур'ёз прыступілі да аднаўлення басейна. Пачата аднаўленне двух цэхаў Гомельскага суднабудаўнічага завода. Яны прыводзяцца ў парадак. У парту пабудавана кузня, якая працуе ўжо. На-днях калектыў атрымае сталовую на 600 чалавек. Скончана будаўніцтва лазні.

Зіма не прыпыніла ходу работы. З дна ракі ўзняты некалькі затопленых баржаў і кацераў, якія ўжо рамантуюцца. У другім квартале адкрыецца навігацыя ў Гомельскім рачным парту. Будуць адкрыты прыгарадныя зносіны па Сажу. Да адкрыцця навігацыі наступяць у эксплаатацыю грузавыя і пасажырскія судны. Першая пасажырская лінія звяжа Гомель са сталіцай Украіны—Кіевам.

Наперадзе вялікая работа па расчыстцы фарватара. Вядзецца даследчая работа па расчыстцы рачнога шляху па Сожу, Прыпяці і вярхоўях Дняпра.

Хуткімі тэмпамі аднаўляецца рамонтная гаспадарка. На-днях пускаецца лесапільны завод у Рэчыцы. Там-жа закладзены стапялі для будаўніцтва несамаходнага флота і рамонту суднаў. У Мозыр вяртаюцца воднікі па сваю ранейшую працу. Яны рамантуюць прыстанскія будынкі і вядуць падрыхтоўку да хутчэйшага падняцця з дна ракі затопленых немцамі суднаў. Прыступлена да будаўніцтва шасці барж у Чэрыкаве і трох у Рэчыцы. Вядзецца падрыхтоўка да будаўніцтва несамаходных суднаў у Ветцы.

Параходства мае вялікую патрэбу ў людзях. Прымаюцца захады да падрыхтоўкі сваіх кадраў. У Гомелі хутка пачнуцца заняткі ў рачным тэхнікуме, які рыхтуе кадры штурманаў і механікаў рачнога флота. На 200 месц падана больш 400 заяў, галоўным чынам, ад беларускай калгаснай моладзі. Адкрыты курсы рачных вадалазаў.

На ўсіх участках басейна хутка запаляцца бакены. Больш двух год па вярхоўях Дняпра, Сожа, Прыпяці, Заходняй Дзвіны не хадзілі совецкія судны. Воднікі з энтузіязмам бяруцца за любімую працу, каб хутка аднавіць водны рачны транспарт Совецкай Беларусі і тым самым дапамагчы Чырвонай Арміі дабіць фашысцкіх нягоднікаў.

Трагедыя на берагах Іслачы

На адхоным, заснежаным беразе Іслачы сіратліва чарнеюць печы. Іх высокія, нібы абеліскі, коміны, абгарэлыя ложакі ды іншыя рэчы хатняга ўжытку сведчаць аб трагедыі, якая разыгралася на гэтай калісьці прыгожай мясціне.

Тут жылі людзі, тут была вёска Белы Бераг. Пры совецкай уладзе ў вёсцы працавала школа, быў леспрамгас. Белабярэжцы мелі моцную калгасную гаспадарку і жылі ў дастатку.

Белабярэжцы ганарыліся сваім калгасам, ганарыліся сваімі перадавымі людзьмі. Дэпутат Совета, калгасніца Марыя Чэрнік прадстаўляла інтарэсы і патрабаванні сваіх выбаршчыкаў—працоўных Юрацішкаўскага раёна. Марыя Чэрнік жыла і працавала ў Белым Беразе.

Так было да нашэсця гітлераўскіх орд на нашу зямлю.

Нібы драпежныя звяры, уварваліся ў вёску нямецкія каты. Яны насмерць закатавалі народнага дэпутата Марыю Чэрнік і многа іншых ні ў чым нявінных совецкіх грамадзян. Астатняе насельніцтва выратавалася, схаваўшыся ў лясных гушчарах. Гітлераўскія бандыты да ніткі абрабавалі вёску, а затым падпалілі яе з усіх бакоў. Усе будынкі, усё грамадскае і асабістае дабро белабярэжцаў загінула ў гэты трагічны дзень.

Полымя пажараў бушавала паабапал ракі Іслачы. Гітлераўскія бандыты чынілі расправу над мірнымі жыхарамі вёсак Расолішкі, 1-ы і 2-гі Сябрын, Юраўск і дзесяткаў другіх населёных пунктаў. Хто не справіўся ўцячы ў лес, таго гітлераўцы расстралялі або спалілі жывым.

Ці можна гэтае забыць? Ці можна дараваць гітлераўскім душагубам? Не! І ніколі! Помстай, свяшчэннай помстай адказаў беларускі народ на злачынствы нямецкіх акупантаў.

Узняліся на партызанскую вайну белабярэжцы, сябрынцы, юраўцы, узняліся сотні совецкіх патрыётаў Юрацішкаўскага раёна. Сваёй самаадданай барацьбой у тыле акупантаў яны набліжаюць дзень канчатковай перамогі над крыважэрным ворагам.

(Нац. кар.).

ВЯРНУЛАСЯ ШЧАСЛІВАЕ КАЛГАСНАЕ ЖЫЦЦЕ

Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі імені Варашылава, Церахоўскага раёна, дружна аднаўляюць разбураную нямецкімі акупантамі гаспадарку

ВЫКАНАЕМ НАКАЗ ПРАВАДЫРА

Наша вёска Завідаўка адна з першых па рэспубліцы была вызвалена ад нямецка-фашысцкіх акупантаў. 25 верасня 1943 года мы радасна сустрэлі сваю вызваліцельніцу Чырвоную Армію.

Яшчэ дыміліся пажарышчы (гітлераўцы спалілі 65 дамоў калгаснікаў і грамадскія пабудовы), калі сяляне ўключыліся ў аднаўленчую работу. За першыя 8 дзён быў пабудаваны мост, адрамантаваны дарогі. У фонд Чырвонай Арміі пачалі паступаць хлеб, бульба і іншыя сельскагаспадарчыя прадукты. Так за некалькі дзён было здадзена вёскай аднаго толькі збожжа 37 тон.

Настаў час аднаўлення арцельнай гаспадаркі. Мы правялі перапіс людзей, падлічылі жывёлу, азімыя пасевы, устанавілі межы калгаснага землекарыстання. 6-га снежня адбыўся агульны сход калгаснікаў, на якім прысутнічала 240 чалавек. На гэтым сходзе былі абраны праўленне і рэвізійная камісія калгаса. У склад праўлення ўвайшлі лепшыя, вопытныя калгаснікі Фёдар Нікіценка, Елена Кірычэнка, Барыс Сцяцоў, Ефрасіння Дзеблік. Старшынёю рэвізійнай камісіі абран бацька чатырох сыноў—афіцэраў Чырвонай Арміі Іван Андрэевіч Науменка.

Праўленне калгаса перш за ўсё прыступіла да арганізацыі вытворчых брыгад, абсталявання канцылярыі і паладжвання ўліку працы. Тым часам будаўнічая брыгада адрамантавала дзве канюшні, падрыхтавала для насення свірны. 13 снежня ў калгасныя канюшні былі зведзены коні. Калгаснікі актыўна прыступілі да збору і засыпкі насенных і страхавых фондаў.

У гэты час на соцыялістычнае спаборніцтва за хутчэйшае аднаўленне калгаснай вытворчасці і лепшую падрыхтоўку да веснавой сяўбы нас выклікаў калгас імені Кірава, Кузьмініцкага сельсовета. Выклік мы прынялі, узялі на сябе канкрэтныя абавязацельствы і ў сваю чаргу выклікалі на спаборніцтва калгас імені Леніна.

У калгасе яшчэ больш актыўна закіпела праца. Кожны калгаснік, добра ўсвядоміўшы словы таварыша Сталіна аб неабходнасці як мага хутчэй ліквідаваць вынікі гаспадарання немцаў, усімі сіламі стараецца хутчэй залячыць раны, нанесеныя акупантамі нашаму калгасу. У першым туры спаборніцтва мы заваявалі першынства. Гэтымі днямі пастановай раённай камісіі па спаборніцтву нашаму калгасу ўручан пераходны чырвоны сцяг райсовета дэпутатаў працоўных і РК КП(б)Б. Першынства ў спаборніцтве будзем трымаць і надалей.

Жыццё ў калгасе цяпер увайшло, калі можна так сказаць, у нармальную каляю. Праўленне калгаса на бліжэйшы час вызначыла план аднаўленчых работ. У 1940 годзе ў нас быў пабудаваны вялікі прыгожы пруд. У ім мы пачалі разводзіць рыбу. Пры адступленні немцы ўзарвалі плаціну і спусцілі пруд. Гэты пруд мы вырашылі аднавіць да вясенняй паводкі, а потым правесці яго зарыбленне.

Апрача таго агульны сход калгаснікаў, які адбыўся 15 студзеня, абавязаў праўленне калгаса ўзяць на ўлік усіх авечак, якія былі раздадзены калгаснікам у 1941 годзе, і да 15 лютага абагуліць іх у калгасную аўцаферму. У калгасныя фермы таксама трэба абагуліць разданых калгаснікам перад вайною больш 200 курэй і 70 цялят. Птушкаферму мы пастанавілі арганізаваць да 25 лютага, а МТФ, куды ўвойдуць і закантрактаваныя ў калгаснікаў цяляты, будзе арганізавана да 1 красавіка.

Так, крок за крокам мы аднаўляем свой калгас.

Андрэй САЛОДКІ,
старшыня калгаса.

СЯЎБУ ПРАВЯДЗЁМ У ТЭРМІН

Да веснавой сяўбы мы пачалі рыхтавацца ў пачатку снежня. На калгасным сходзе расклалі, у залежнасці ад пасеваў 1943 года, на кожны двор колькасць патрэбнага засыпаць насення. Адрамантавалі свірны, зрабілі ў іх падлогу, засекі і прыступілі да засыпкі насеннага матэрыялу.

Насенне прымалася высокаякаснае. Асабліва сачылі, каб не змешваліся гатункі. Так, напрыклад, ячмень у нашай вёсцы быў двух гатункаў, і кожны гатунак мы ссыпалі ў асобны засек. Усяго зернавых нам трэба было засыпаць 692 цэнтнеры, засыпалі-ж мы 767 цэнтнераў.

Правялі збор інвентара, саней і калёс. Інвентар перагледзелі і няспраўны адвезлі ў сваю кузню. Каваль Сцяпан Лупік цяпер рамантуе яго. Спраўныя калёсы і іншы інвентар знаходзіцца ў спецыяльна адведзеных гумнах.

Ужо цяпер мы клапоцімся, каб у часе палявых работ у нас дастаткова было пастронкаў, лейцаў, каб спраўнай была збруя. Для гэтай мэты купілі пянькі, з якой старыкі Фёдар і Емельян Лупікі ўюць вяроўкі. Для рамонту збруі прызначылі шорнікам Ануфрыя Бычкова.

Вельмі важная прадстаіць нам работа—правільна размясціць на палях культуры. Мы зробім так, каб аднавіць севазварот, які існаваў у калгасе да вайны.

Фёдар НІКІЦЕНКА,
намеснік старшыні калгаса.

КОНІ ЗАБЯСПЕЧАНЫ КАРМАМІ

Як толькі аднавіўся наш калгас, мяне зноў прызначылі старшым конюхам. Перш, чым звесці коней, мы падрыхтавалі дзве канюшні—адну для рабочых коней, другую для маладняка. У канюшнях зрабілі станкі і кармушкі. Рабочых коней у нас 65 і маладняка 17 штук. Коні разбіты па брыгадах. У кожнай брыгадзе вылучан конюх. З'яўляючыся старшым конюхам калгаса, я адначасова даглядаю коней першай брыгады.

Сярод сабраных намі коней былі параненыя і вельмі знясіленыя. На калгаснай канюшні яны крыху акрыялі, за імі наладжан добры догляд. Да веснавой сяўбы мы, конюхі, пастараемся падрыхтаваць моцных, добра ўкормленых коней. Для гэтага, вядома, за некалькі тыдняў да пачатку палявых работ прыдзецца ўсіх коней паставіць на адпачынак.

На час палявых работ для коней створан браніраваны фонд кармоў. У асобнай клуні ляжыць 2.000 пудоў мурожнага сена. У часе работ нашы коні будуць у дастатковай ступені забяспечаны кармамі. А будзе дужы, добра накормлены конь, значыць і палявыя работы будуць ісці паспяхова.

Пётр КАВАЛЕНКА,
старшы конюх.

ТВАР КАЛГАСА

Дрэнны той калгас, дзе канцылярыя знаходзіцца ў цёмным, непрыстасаваным памяшканні, дзе брудна і няўтульна.

Праўда, вельмі цяжка пасля гаспадарання нямецкіх галаварэзаў падшукаць добрае памяшканне і прывесці яго ў прыемны выгляд. Але мы не палічыліся з гэтым. У нашу канцылярыю цяпер прыемна зайсці. На пабеленых сценах—партрэты Леніна і Сталіна, лозунгі, плакаты. На відным месцы насценная газета «За калгаснае жыццё». Тут-жа нашы абавязацельствы па соцыялістычнаму спаборніцтву з калгасам імені Кірава.

Дрэнна было-б, калі-б у нас толькі знешні выгляд быў такі. Трэба, каб і нутро было надзейнае. Калгасная канцылярыя ў нас працуе, як і ў даваенны час. Кожную дэкаду мы вывешваем табель выпрацоўкі. Такі-ж табель вывешваецца і за кожны месяц. У любы час калгаснік можа праверыць, колькі ён мае працадзён. Усім відаць, хто працуе добра, а хто яшчэ зусім не выходзіў на калгасную працу.

У калгасе праведзен улік усёй грамадскай маёмасці, жывёлы і інвентара. Кожнаму калгаснаму двару адкрыт асабісты рахунак. У калгасе арганізавана каса. У аддзяленні Церахоўскага дзяржбанка на асабістым рахунку калгаса ёсць ужо 7.000 рублёў.

Вечарам у канцылярыю збіраюцца калгаснікі. Яны прыходзяць пачуць весткі з франтоў Айчыннай вайны, атрымаць пісьмы, газеты.

Ефрасіння ДЗЕБЛІК,
рахункавод.

Зноў праславім калгас

Наш калгас да вайны славіўся гароднінай, асабліва цыбуляй. Ці праўда, ці не, а казалі, што лепш нашай цыбулі нідзе не было. Немец разбурыў наш калгас, а нас, калгаснікаў, хацеў зрабіць нявольнікамі, каб мы працавалі на яго тоўстую бандыцкую морду.

Але Чырвоная Армія прагнала чужынцаў. Адразу-ж пасля вызвалення мы ўзяліся аднаўляць нашу калгасную гаспадарку. Створаны брыгады, а ў брыгадах звенні. Мяне прызначылі звеннявой гароднага звяна. Справа для мяне гэта не новая. Я і раней працавала звеннявой. У маім звяне 10 жанчын. Жанчыны ўсе падабраліся сур'ёзныя, самастойныя.

Усяго па калгасу трэба будзе пасадзіць гароднінай 20 гектараў, а майму звяну 5. Вось мы цяпер з жанчынамі і мяркуем, як нам лепш падрыхтавацца да сяўбы, каб вырасціць добрую гародніну і зноў праславіць наш калгас.

Насення гародніх культур у нас яшчэ няма, але мы яго збіраем у калгасніц. Для ўгнаення глебы скарыстаем увесь попел і птушыны памёт.

Агаф'я СЦЯЦОВА,
звеннявая першай брыгады.

Калгас «Праўда», Мсціслаўскага раёна, Магілёўскай области.
На здымку: у аднаўленай пасля выгнання немцаў кузні. **Злева направа:** комсамолка Зося Казірава і Міхаіл Сцефанцоў вырабляюць дэталі для плугоў.
Фота І. Дышына.

НЯСЕМ У МАСЫ СЛОВЫ БОЛЬШЭВІЦКАЙ ПРАЎДЫ

У комсамольскай арганізацыі нашага калгаса—19 чалавек. З першых дзён сваёй дзейнасці мы шырока разгарнулі агітацыйна-масавую работу сярод калгаснікаў. На комсамольскім сходзе былі вылучаны 4 палітычна падрыхтаваныя комсамольцы працаваць агітатарамі ў брыгадах. Агітатары ўзяліся за справу.

За гэты час ва ўсіх чатырох брыгадах калгаса вывучан даклад таварыша Сталіна на ўрачыстым пасяджэнні, прысвечаным 26-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі.

Агітатары знаёмяць калгаснікаў са становішчам на франтах, расказваюць аб гераізме і доблесці воінаў Чырвонай Арміі, якая крок за крокам вызваляе ад нямецкіх захопнікаў совецкую зямлю. На чытку заўсёды збіраецца многа калгаснікаў. Яны цікавяцца ўсім.

Агітатар Анна Курачова расказала калгаснікам пра зверствы фашысцкіх захопнікаў у горадзе Харкаве і Харкаўскай вобласці, а таксама прачытала матэрыялы пра 28 герояў-панфілаўцаў. Усе слухалі з захапленнем.

Наша агітацыя дзейсная. Яна дапамагае калгаснікам хутчэй аднаўляць разбураную гітлераўцамі гаспадарку, добра рыхтавацца да веснавой сяўбы, ва ўсім дапамагаць нашай вызваліцельніцы—Чырвонай Арміі. Калгаснікі прадаюць хлеб сваёй соцыялістычнай дзяржаве.

Проня БІРЫЛА,
кіраўнік агіткалектыва.

Правільна арганізуем працу

Аснова поспеху калгаснай вытворчасці —правільная арганізацыя працы, умелая расстаноўка людзей. У гэтым я пераканаўся яшчэ да вайны, калі таксама працаваў калгасным брыгадзірам.

У маёй брыгадзе 60 двароў. Рыхтуючыся да сяўбы, мы стварылі ў брыгадзе 4 звяны: два па паляводству, адно па тэхнічных культурах, адно па гародніне. Звеннявымі вылучаны вопытныя калгасніцы Марыя Сердзюкова, Марына Давыдзенка, Ольга Науменка і Марыя Бірыла. Кожнаму звяну далі план збору мясцовых угнаенняў.

Праведзеная работа ў брыгадзе па збору насення і сельскагаспадарчага інвентара была пачаткам нашай калектыўнай працы. Да веснавой сяўбы мы павінны ўсебакова і добра падрыхтавацца. У дзень выезду на поле кожны калгаснік маёй брыгады будзе ведаць сваё рабочае месца і свае абавязкі.

Сяргей КІРЫЧЭНКА,
брыгадзір трэцяй брыгады.

ГІСТАРЫЧНАЯ ПАДЗЕЯ

Даклад таварыша В. М. Молатава на X сесіі Вярхоўнага Совета СССР—падзея гістарычная. Пераўтварэнне Наркамата Абароны і Наркамата Замежных Спраў з агульнасаюзных у саюзна-рэспубліканскія Наркаматы сведчыць аб палітычнай спеласці нацыянальных совецкіх соцыялістычных рэспублік. З другога боку, гэта пераўтварэнне з'яўляецца вынікам еднання ўсіх народаў СССР, іх згуртаванасці вакол магутнай партыі большэвікоў, партыі Леніна—Сталіна.

Апрача таго, што гэтыя змены яшчэ больш павышаюць удзельную вагу кожнай саюзнай рэспублікі, пераўтварэнне яшчэ і яшчэ раз паказвае, наколькі парочныя і тупаумныя былі разлікі фашысцкіх авантурыстаў, якія будавалі свае планы ваеннага разгрому СССР на нетрываласці брацкай сувязі совецкіх народаў.

Як грамадзянін Беларускай Совецкай Рэспублікі я поўны гордасці і радасці за свой гераічны народ, які да канца верны ідэям повага свету, ідэям Леніна і Сталіна.

Акадэмік Якуб КОЛАС,
народны паэт БССР.

Вялікае пераўтварэнне

X сесія Вярхоўнага Совета СССР прыняла гістарычнае рашэнне аб пераўтварэнні агульнасаюзных Наркаматаў Абароны і Замежных Спраў у саюзна-рэспубліканскія, што сведчыць аб прадастаўленні саюзным рэспублікам большай самастойнасці і накладвае на іх большую адказнасць у рашэнні дзяржаўных і міжнародных задач.

Толькі вялікая совецкая дзяржава, якая ўпэўнена ў сваёй сіле і магутнасці, упэўнена ў адналушшы ўсіх аб'еднаных у ёй рэспублік, можа прыняць такое вялікае пераўтварэнне.

Працоўныя Гомеля з найвялікшым адабрэннем сустрэлі рашэнні сесіі. Яны з вялікім уздымам аднаўляюць разбураны нямецкімі варварамі любімы горад. Яны аддадуць усе свае сілы на тое, каб пад кіраўніцтвам любімага Сталіна садзейнічаць хутчэйшаму разгрому нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Е. БАРЫКІН,
сакратар Гомельскага ГК КП(б)Б,
Герой Совецкага Саюза.

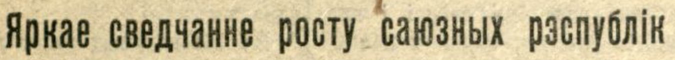

Яркае сведчанне росту саюзных рэспублік

З вялікім задавальненнем мы сустрэлі паведамленне аб Законах, прынятых X Сесіяй Вярхоўнага Совета СССР.

Наша родная Беларусь, разам з іншымі саюзнымі рэспублікамі, атрымлівае вялікія правы і паўнамоцтвы. Гэта значыць, наша рэспубліка ўзмужнела, вырасла ў сваім нацыянальным развіцці.

Не ўдалося гітлераўскім бандытам пасеяць нянавісць паміж народамі совецкай краіны. Не ўдалося ім пакарыць свабодалюбівы беларускі народ. Слаўная Чырвоная Армія громіць ворага, ачышчае ад фашысцкай погані родную зямлю, вызваляе горад за горадам, вёску за вёскай.

Пашырэнне правоў саюзных рэспублік мае велізарнейшае міжнароднае значэнне. Гэта новы маральна-палітычны ўдар па фашызму, які не прызнае свабоднага нацыянальнага развіцця народаў.

Г. Р. ШЫРМА,
мастацкі кіраўнік Беларускага ансамбля песні і танца, ордэнаносец.
І. К. ПЕРКАЛЬ, І. М. ХВОРАСТ, Н. КУПЦЭВІЧ, С. А. АНІШЧЫН,
артысты ансамбля.

Н-скі раён Беларусі. Партызанка С. пячэ для партызан хлеб.

БАЯВЫЯ СПРАВЫ БЕЛАРУСКІХ ПАРТЫЗАН

Партызаны брыгады імені Героя Совецкага Саюза **Заслонава** за месяц падарвалі 10 варожых воінскіх эшалонаў. Пры крушэннях разбіты і пашкоджаны 10 паравозаў, 209 вагонаў і платформаў з танкамі, боепрыпасамі, ваеннымі грузамі і жывой сілай.

За гэты-ж час партызанамі захоплены наступныя трафеі: радыёстанцый — 2, гармат—4, мінамётаў—60, кулямётаў—32, вінтовак —296, аўтаматаў—19, патронаў—4.500, снарадаў і мін —732, веласіпедаў—600 і каля 700 камплектаў абмундзіравання. Узята ў палон 13 нямецкіх салдат.

* * *

Партызаны брыгады тав. Р., якая дзейнічае ў **Вілейскай** вобласці, у выніку нечаканага нападу захапілі горад і чыгуначную станцыю В. Народныя мсціўцы знішчылі вакзал, вадакачку, шпаларэзны завод з вялікім запасам шпал, 4 чыгуначныя масты і два семафоры.

У вулічных баях партызаны знішчылі 63 нямецкіх салдат.

Водгукі ў Англіі і ЗША на даклад таварыша В. М. Молатава ў Вярхоўным Совеце СССР

ЛОНДАН, 2 лютага. (ТАСС). Лонданскае радыё шырока распаўсюдзіла пераказ даклада таварыша В. М. Молатава ў Вярхоўным Совеце СССР аб пераўтварэнні Наркамата Абароны і Наркамата Замежных Спраў з агульнасаюзных у саюзна-рэспубліканскія Наркаматы. Агенцтва Рэйтэр перадае, што англійскі вячэрні друк віншуе рашэнне аб гэтым пераўтварэнні.

Спецыяльны карэспандэнт агенцтва Рэйтэр у Маскве Геральд Кінг піша, што «прапанова, прадстаўленая Молатавым на зацверджанне Вярхоўнага Совета, з'яўляецца адной з найбольш далёка ідучых канстытуцыйных змяненняў, якія прымаліся Совецкім Саюзам за апошнія годы. Несумненна, што гэты план неадкладна будзе зроблены эфектыўным. Адно ясна: кожная рэспубліка, якая ўваходзіць у склад СССР, будзе мець сваё ўласнае дыпламатычнае прадстаўніцтва за граніцай. Мы можам таксама меркаваць, што побач з совецкім дэлегатам на мірнай канферэнцыі мы ўбачым 16 другіх дэлегатаў — па аднаму ад кожнай рэспублікі».

* * *

НЬЮ-ЁРК, 2 лютага. (ТАСС). Агенцтва Асошыэйтэд прэс распаўсюдзіла тэкст даклада тав. В. М. Молатава ў Вярхоўным Совеце СССР. Агенцтва Юнайтэд прэс апублікавала пераказ даклада з вялікімі вытрымкамі. Газеты «Нью-Ёрк Таймс» і «Нью-Ёрк Геральд Трыбюн» змясцілі тэкст даклада на першай старонцы.

СПЕЦЫЯЛЬНЫЯ ДЗІЦЯЧЫЯ ДАМЫ

У вызваленых раёнах Гомельскай, Магілёўскай, Віцебскай і Палескай абласцей Наркомасветы БССР арганізуе спецыяльныя дамы для дзяцей воінаў Чырвонай Арміі, партызан Айчыннай вайны, для дзяцей-сірот, бацькі якіх загінулі ад рук нямецкіх акупантаў. Усяго будзе прынята да 3.000 выхаванцаў. Зацверджана інструкцыя аб парадку камплектавання спецыяльных дзіцячых дамоў.

Аўтаэксплаатацыйная база

З першых дзён прыходу Чырвонай Арміі ў Мозыры была адкрыта аўтаэксплаатацыйная база, якая праводзіць рамонт аўтамашын.

Узначальвае базу тав. Канапляннікаў, былы камандзір партызанскага атрада. Хутка была абсталявана кузня і набыт неабходны інструмент.

Трафейная маёмасць — машыны, запасныя часткі, інструменты, якія былі здабыты партызанамі ў баях з нямецкімі захопнікамі, выкарыстоўваюцца цяпер аўтабазай.

Бібліятэчкі леспрамгасам

ЦК ЛКСМБ сумесна з Наркамлесам БССР пасылаюць ва ўсе леспрамгасы вызваленых раёнаў рэспублікі спецыяльна ўкамплектаваныя бібліятэчкі, куды ўвайшлі кніга таварыша Сталіна «Аб вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза», зборнік «Моладзь Беларусі ў баях за Радзіму», «Дарогамі вайны» П. Панчанкі і іншая літаратура. Усяго 40 назваў.

У кожны леспрамгас накіроўваецца па чатыры бібліятэчкі. Адпраўлена іх ужо 32.

МІЖНАРОДНЫ АГЛЯД

Бліскучыя перамогі Чырвонай Арміі на Ленінградскім і Волхаўскім франтах выклікалі ў фашысцкім лагеры новую хвалю збянтэжанасці і разгубленасці.

З паўночным участкам фронта былі звязаны асобныя надзеі Гітлера на «стабілізацыю» лініі германскай абароны, на пазіцыйную вайну, якая дазволіла-б нямецка-фашысцкай арміі выйграць час. Гэтым надзеям нанесены сакрушальны ўдар. Увесь свет зноў упэўніўся ў тым, што ніякія абарончыя рубяжы, ніякія амаль самыя дасканалыя збудаванні германскага фартыфікацыйнага майстэрства не выратуюць гітлераўскую армію ад разгрома.

Фашысцкі друк не выпадкова пераключыў цяпер сваю асноўную ўвагу на «мабілізацыю духа» германскага насельніцтва. Упэўненасць у перамогу стала самым дэфіцытным таварам у гітлераўскай «імперыі». Істэрычныя заклікі да вытрымкі і стойкасці сталі асноўным зместам апошніх выступленняў гітлераўскіх главароў.

«На што яна можа спадзявацца? — піша швейцарская газета «Бернер тагвахт» аб фашысцкай Германіі. —На вытрымку альбо быць можа на цуда? Але яна пазбаўлена і плана і ўпэўненасці». Гітлераўская кліка, якая імкнецца спыніць разлажэнне праслаўтага «германскага духа» прыбягае ўсё да той-жа збітай хлусні аб «эластычнай абароне», «аб выраўніванні лініі фронта», аб якіх-та таямнічых «козырах», якія праматаўшыйся Гітлер быццам-бы захоўвае ў рэзерве.

Але скрозь завесу хлусні ўсё часцей прарываецца смяртэльны страх. Гітлераўцы сцвярджаюць аб «цяжкіх выпрабаваннях», «цяжкіх баях», «цяжкіх стратах», патрабуюць «эканоміі сіл» і папярэджваюць аб небяспецы недаацэнкі совецкіх рэзерваў. «Асцерагаючыся паўтарэння ранейшых памылак, — піша фашысцкая газета «Померш цэйтунг»,—мы не станем меркаваць, што Чырвоная Армія будзе вымушана аслабіць свой ярасны націск на германскія лініі».

Амерыканскі радыё-аглядальнік Суінг з поўнай асновай указвае на тое, што перамога Чырвонай Арміі, якая ўзламала лепшыя германскія ўмацаванні пад Ленінградам, адкрывае спрыяючыя перспектывы перад англа-амерыканскім утаржэннем. «Гэта перамога даказвае,— гаворыць ён,— што абаронная сістэма, створаная працаўнікам з найвялікшым майстэрствам і пры наяўнасці дастатковага часу—не можа быць непрыступнай».

* * *

Падзеі на Ленінградскім фронце садзейнічаюць далейшаму падзенню знешнепалітычнага прэсціжа Германіі і далейшага росту яе ізаляцыі. Рвуцца ніткі, якія злучалі Германію з яе саюзнікамі і нейтральнымі краінамі Еўропы. «Мы можам разлічваць толькі на саміх сябе»,—заявіў нядаўна Гебельс.

Румынія, Венгрыя, Фінляндыя, як адзначыў таварыш Сталін, «цяпер ужо канчаткова страцілі веру ў спрыяльны для іх вынік вайны і заклапочаны тым, як выбрацца з той дрыгвы, куды іх зацягнуў Гітлер». Перамогі Чырвонай Арміі паскараюць развал гітлераўскага блока. Друк нейтральных краін, адзначаючы гэты няўмольны працэс, прадбачыць набліжэнне поўнай катастрофы фашысцкай кааліцыі. Так, турэцкая газета «Ені Асыр» піша: «Саюзнікі Германіі ўсё больш падаюць духам. Яны бачаць заўтрашні дзень у вельмі змрочным святле і добра разумеюць, што нямецкая армія нічога не зможа прадпрыняць на ўсходнім фронце, апрача бесперапыннага, з вялікімі стратамі, адступлення пад націскам рускай арміі. Саюзнікі Германіі бачаць, што Гітлер не зможа выратаваць сябе ад немінучага паражэння».

Заняволеныя Гітлерам народы ведаюць, што тэрміны панавання фашысцкіх рабаўладальнікаў падыходзяць ужо да канца, што вораг ужо не ў стане ператварыць у жыццё свае злосныя пагрозы. Справа ідзе аб ліквідацыі фашысцкага «новага парадку ў Еўропе». Справа ідзе аб мабілізацыі ўсіх сіл для апошняга рашучага бою.

Югаслаўская народна - вызваленчая армія ачысціла ад ворага значную частку Югаславіі, у прыватнасці, тры чвэрці тэрыторыі Заходняй Босніі. Ва Францыі ўсё больш разгараецца «малая вайна» супроць акупантаў, якую гітлераўскія ўлады і іх прыхвасні з Вішы ўжо не ў сілах спыніць. Арганізацыя ваенных трыбуналаў і прызначэнне правакатара Жазефа Дарлана на пост «статс-сакратара па захаванню парадку» сведчаць толькі аб растучым бяссіллі гітлераўскіх акупантаў і ўлад Вішы. Бельгійскія патрыёты з дня ў дзень праводзяць дыверсіі на чыгунках. Нарвегія працягвае сваё гераічнае супраціўленне гітлераўскім прыгнятальнікам.

Вось яна — «новая Еўропа». Гітлер хацеў ператварыць яе ў «жыццёвую прастору» германскіх рабаўладальнікаў. Але яна становіцца магілай яго авантурыстычных замыслаў.

Турэцкая газета «Улус» піша: «Калі паглядзець на геаграфічную карту, то адразу стане ясна, як немцы кідаюцца па Еўропе ў пошуках рабочых рук, жалеза, вугалю, нафты. Германія ўжо не ў сілах утрымліваць захопленыя тэрыторыі і губляе адну за другой пазіцыі, якія маглі-б прадоўжыць яе супраціўленне».

Гэтыя пазіцыі ўсё больш уходзяць з-пад ног фашысцкіх захопнікаў. Гітлераўскай Германіі ўжо няма адкуль чакаць дапамогі. Ёй ужо няма на каго разлічваць. Яна стаіць перад сваёй катастрофай.

В. ЛІНЕЦКІ.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: гор. Гомель, вул. Вароўскага, 10.